

Žalobce složil u žalované banky její vkladní knížku jako kauci. Když pominul důvod, pro nějž byla kauce složena, domáhal se žalobce na žalované bance, o jejímž jmění bylo zatím provedeno soudní vyrovnaní, vrácení vkladní knížky. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaná namítá, uplatňujíc dovolací důvod podle § 503 čis. 4 c. ř. s., že nejde tu o pravidelnou smlouvu schovací. Na tom nezáleží. Odvolací soud zjistil, že žalobce uložil 20.000 Kč jako kauci na knížku žalované čis. 860, znějící na jméno žalobcovo, kterou žalovaná vzala v depot a uznala žalobce na účtu (Stückkonto). Zjištěním tímto je vázán i dovolací soud, zejména ana je žalovaná vůbec nenapadla. Byla-li tudíž vkladní knížka peněžního ústavu dána žalované a jí i přijata jako kauce, bylo na ni pohlížeti jako na peníze a jako na nositele hodnoty a představitele obligačního práva jí založeného (rozhodnutí čis. 7610 sb. n. s.) a žalovaná byla pak povinna nejen vkladní knížku, nýbrž i peněžní částku, kterou knížka ta představovala, míti jako kauci odděleně od vlastního jmění jako cizí statek. Odpadlo-li podle rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. května 1929, čis. Rv I 1285/28 rukojemské ručení žalobcovo, byl žalobce oprávněn žádati, by žalovaná vydala mu vkladní knížku i s peněžitou částkou, kterou představovala, jakož i s přírůstkem, ať šlo o úschovu neb o zástavu. Uplatňování žalobcova nároku nebránilo ani to, že bylo o jmění žalované zahájeno vyrovnací řízení a že vyrovnaní bylo přijato a soudně schváleno, neboť z právního poměru založeného mezi stranami složením kauce vznikl v každém případě žalobci nárok na vyloučení věci (vkladní knížky dané jako kauce i s peněžitou částkou, jejíž byla nositelem, jakož i s přírůstkem), kteréžto právo nebylo podle §§ 10 a 21 vyr. řádu zahájením vyrovnacího řízení dotčeno. Zjistil-li dále odvolací soud, že po zahájení vyrovnacího řízení o jmění žalované byla za souhlasu stran, jakož i vyrovnacího správce kauce 20.000 Kč vybrána z vkladní knížky žalované čis. 860 a uložena na vkladní knížku jiné banky, kterou si žalovaná podržela jako zástavu, kterýmžto zjištěním je vázán dovolací soud, vyplývá z něho po právní stránce, že právo, které příslušelo žalobci ohledně vkladní knížky žalované čis. 860 na vyloučení podle §§ 10 a 21 vyr. ř., přeneslo se na vkladní knížku jiné banky, do níž byla kauce za souhlasu stran a vyrovnacího správce pro žalobce uložena.

Čís. 11319.

Ustanovení § 367 obč. zák. vyžaduje v první řadě, by zcizovací projev vůle pocházel buď přímo od osoby, jíž vindikující žalobce věc svěřil, neb od zástupce k tomu oprávněného. Byla-li věc svěřena zůstaviteli, zavazovalo by jednání domnělého zástupce pozůstalosti (nezmocněného jednatele) pozůstalost jen, kdyby oprávněný zástupce pozůstalosti (po-

zůstalostní soud) byl jeho jednání schválil, anebo kdyby si byla pozůstalost osvojila zisk z jeho jednání. V tomto směru nestačí, že kupní cenu obdržel jeden z věřitelů pozůstalosti ke krytí své pohledávky. Ani tím, že jednatel bez příkazu jednal z nouze, není nahrazen projev vůle osoby, již byla věc svěřena.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1932, Rv I 1555/30.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném Františku T-ovi náhrady škody, již prý žalovaný způsobil žalobkyni tím, že nakládal protiprávně přívěsným vozem k automobilu, patřícím žalobkyni a tím jí znemožnil, by s úspěchem žádala vůz od majitele zpět. Podle údajů žaloby záležela tato protiprávní dispoice žalovaného v tom, že částečně poškozený vůz, který žalující strana v červenci 1927 speditéru Edmundu D-ovi prodala s výhradou vlastnictví až do úplného zaplacení tržové ceny a k užívání mu svěřila, po smrtelném úrazu kupce Edmunda D-a dne 11. srpna 1927, v době, kdy Edmund D. byl se značným nedoplatkem tržové ceny ještě v prodlení, takže vůz byl ještě vlastnictvím strany žalující, od Marie D-ové, vdovy po zesnulém Edmundu D-ovi, koupil a pak dne 14. září 1927 prodal Františku E-ovi. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Údaje žalující strany o koupi a o prodeji vozu žalovaným jsou nesporné. Popřeny jsou však ostatní údaje strany žalující o koupi uzavřené s Edmundem D-em v červenci 1927, tudíž zejména i tvrzení o vlastnictví strany žalující k vozu. Napadený rozsudek sice výslovně správnost těchto údajů nezjišťuje, vychází však při posouzení věci z domněnky jich správnosti. Soud odvolací zjišťuje, že žalobkyně prodala Edmundu D-ovi vůz s výhradou vlastnictví až do úplného zaplacení tržové ceny a že tržová cena ještě nebyla v době prodeje vozu žalovanému úplně zaplacená a že následkem toho byl vůz vlastnictvím strany žalující. Ježto Edmund D. zemřel dne 11. srpna 1927 a jeho pozůstalost dědici přijata nebyla, byla v době prodeje vozu držitelkou vozu neujatá pozůstalost. Následkem právní domněnky § 547 obč. zák. bylo považovati vůz za věc movitou, jsoucí tehdy ve vlastnictví strany žalující a jí svěřenou zemřelému k jeho užívání. Marie D-ová nejednala tudíž při prodeji vozu ani jako singulární ani jako universální nástupkyně svého zesnulého manžela, nýbrž jako domnělá zástupkyně neujaté pozůstalosti. Byl by proto žalovaný podle § 367 obč. zák. chráněn proti žalobě vlastnické, kdyby byl bezelstným nabyvatelem vozu. V tomto směru dospěl soud odvolací na základě výsledků průvodního řízení provedeného prvním soudem a opakovaného soudem odvolacím ku přesvědčení o správnosti skutkových okolností zjištěných prvním soudem v napadeném rozsudku, za nichž došlo ke koupi vozu žalovaným, jakož i skutečnosti, že žalovaný neznal majetkové poměry zesnulého Edmunda D-a a že také nevěděl, že Josef D., který byl při koupi přítomen, jest věřitelem zemřelého Edmunda D-a, že tento koupil nákladní vozidlo od onoho na dluh. Soud odvolací je souhlasně s prvním soudem názoru, že uvedené skutkové okolnosti byly při koupi

takové, že žalovaný byl důvodně přesvědčen, že nabytím nepoškozuje cizí práva a že omyl, který se mu při tom sběhl, jakož i skutečnost jeho nevědomosti o skutečném právním poměru byl omluvitelný. Ježto jest žalovaného v každém směru považovati za bezelstného nabyvatele vozu a ježto se mu při koupi nepříhodila bezstarostnost nebo nepozornost, která by se dala hodnotiti jako zavinění, nepřísluší straně žalující nárok na náhradu škody.

Nejvyšší soud uznal, že zažalovaný nárok jest důvodem po právu.

Důvody:

Dovatelka napadá právem dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s. právní názor odvolacího soudu, že žalovaný nabyl podle § 367 obč. zák. vlastnictví k přívěsnému vozu od Marie D-ové jakožto domnělé zástupkyně neujaté pozůstalosti po Eduardu D-ovi. Ustanovení § 367 obč. zák. vyžaduje v první řadě, by zcizovací smlouva vyhovovala — nehlédíc k nedostatku vlastnictví — všeobecným podmínkám platnosti smlouvy a by proto i zcizovací projev vůle pocházel buď přímo od osoby, již vindikující žalobce věc svěřil, neb od zástupce k tomu oprávněného (§§ 861, 869 obč. zák.). Odvolací soud uznal shodně s prvním soudem, že přívěsný vůz Marii D-ové svěřen vůbec nebyl, ani po smrti Edmunda D-a, a že jednala, prodávajíc vůz, jako domnělá zástupkyně neujaté pozůstalosti. Domnívala se tedy, že jest zástupkyně neujaté pozůstalosti, ve skutečnosti jí však nebyla, poněvadž se ani nepřihlásila k pozůstalosti za dědičku (§§ 794, 797 obč. zák.), správa pozůstalosti jí svěřena nebyla (§§ 43, 145 nesp. řízení a § 810 obč. zák.) a pozůstalostní soud jí svolení k prodeji vozu nedal (§ 145 nesp. řízení). Jednala tedy neoprávněně a svémocně (§ 19 obč. zák.) jménem pozůstalosti, již jest podle druhé věty § 547 obč. zák. za tohoto stavu věci posuzovati tak, jakoby ji měl v držení sám zůstavitel. Vystupovala proto jako jednatelka bez příkazu ve smyslu § 1035 obč. zák. a zavazovalo by proto její právní jednání pozůstalost jen, kdyby oprávněný zástupce pozůstalosti byl její jednání ve smyslu § 1016 obč. zák. schválil, anebo kdyby si pozůstalost zisk z jejího jednání byla osvojila. To se však nestalo. Pozůstalost byla za daných poměrů pod ochranou pozůstalostního soudu, jenž jedině byl oprávněn dodatečně prodej schváliti (§ 145 nesp. řízení), což však neučinil. Ani zisk z prodeje si pozůstalost nepřivlastnila, poněvadž kupní cena nepřipadla pozůstalosti, nýbrž obdržel ji Josef D. jako jeden z četných věřitelů pozůstalosti ke krytí své pohledávky. Nelze proto uznati, že přívěsný vůz prodala osoba, již ho žalobce svěřil, a nemění na tom nic ani tvrzení žalovaného, že prý Marie D-ová jednala z nouze (§ 1036 obč. zák.), poněvadž ani tím není ještě nahrazen projev vůle osoby, již žalobce vůz svěřil, a není proto splněna první podmínka § 367 obč. zák. Nedošlo proto k platné tržové smlouvě mezi osobou, již byl přívěsný vůz vlastníkem svěřen, a mezi žalovaným a nedostává se žalovanému platného titulu k nabytí vlastnictví (§ 424 obč. zák.).

Měl by proto žalobce nárok na vydání přívěsného vozu podle §§ 366 obč. zák. Poněvadž žalovaný, prodáv ho, nemá ho ve svém držení, přísluší žalující straně nárok na vydání toho, k čemu žalovaný jest povinen podle toho, zda byl bezelstným či obmyslným držitelem (§§ 329, 336 obč. zák.).

Čís. 11320.

Není-li předpisu, jenž by nařizoval opatření proti sesutí sněhu se střech určitého krytu, neručí majitel domu za škodu sesutím sněhu s takové střechy.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1932, Rv I 1793/30.)

Žalobkyně byla zasažena sesunuvším se sněhem se střechy domu zalovaných a poraněna. Žaloba proti žalovaným o náhradu škody byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně spatřuje zavinění žalovaných v tom, že opomenuli na střeše svého domu připevniti zařízení k zadržování sněhu a že opomenuli u domu postavit tyče, upozorňující na možnost sesutí sněhu. Opomenutí jest však bezprávné jen když zákon nařizuje pozitivní jednání. Nižší soudy zjistily, že střecha domu žalovaných, se které sníh spadl a porazil žalobkyni, jest normálního odklonu a pokryta lesklými taškami bez kovových opatření k zadržení sněhu po taškách klouzajícího, že však podle stavebního řádu takové zařízení pro střechy s lesklými taškami není nařízeno. Dále zjistily nižší soudy, že není předpisu o ochranných opatřeních na střechách s lesklými taškami v O. a že také není v O. předpisu o tom, by pasanti byli postavením tyčí u domů na možnost sesutí sněhu se střech upozorňováni. Není-li předpisu, který by nařizoval opatření proti sesutí sněhu na takových střechách, jako jest střecha domu žalovaných, a který by se snažil zabrániti náhodnému poškození tohoto rázu (§ 1311 obč. zák.), není tu bezprávného opomenutí, za které by žalovaní ručili, a neposoudil odvolací soud sporný případ nesprávně, uznáv, že nárok žalobkyně na náhradu škody není pro nedostatek zavinění žalovaných opodstatněn.

Čís. 11321.

Ručení dráhy.

Umístění železné tabulky (sklonovníku) při trati tak, že zasahovala do volného prostoru 2.000 m od osy kolejnic, jest příhodou v dopravě podle § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., třeba sklonovník zasahoval jen nepatrně do volného prostoru.

V tom, že cestující stál u otevřeného okna železničního vozu v těsné jeho blízkosti, máje loket opřený o horní okraj spuštěného okna a jsa